

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Jussi Salo

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Jussi Salo	kehittämiskoordinaattori	050 411 0169	jussi.salo@superliitto.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

21.01.2016
----

5. Toimielimen nimi

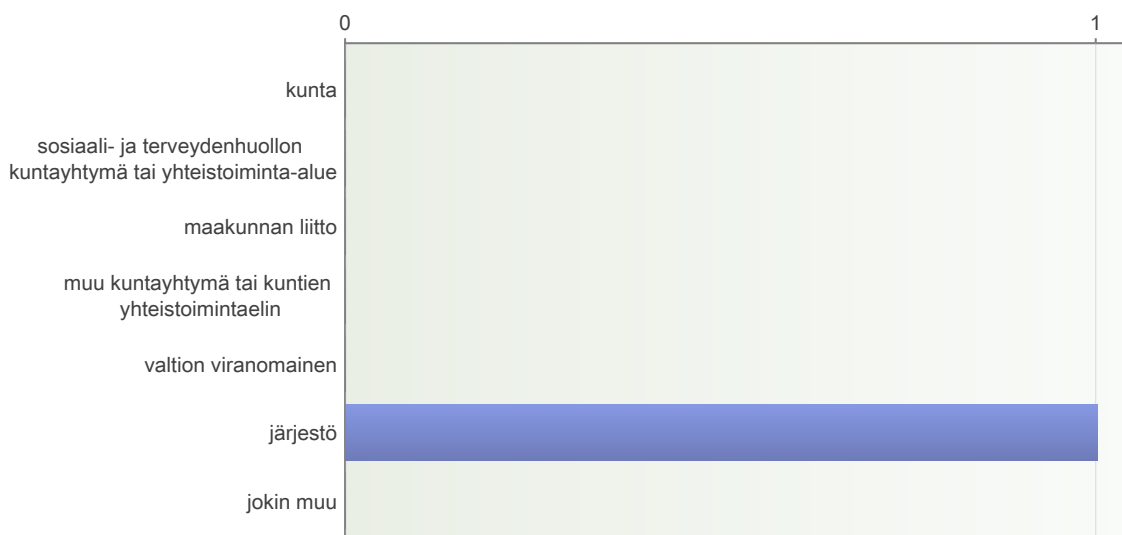
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Liittohallitus

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Esitettyssä maakuntajaossa sote-alueiden väestöpohja jää liian pieneksi. Siinä on suuri riski sille, että vaativimpia sote-palveluita aletaan tuottaa myös liian pienillä alueilla. Liian pienille itsehallintoalueille ei voi myöskään antaa sellaista verotusoikeutta, jolla merkittävä osa itsehallintoalueiden kustannuksista voitaisiin kattaa. Itsehallintoalueiden rahoitus jää pysyvästi valtion vastuulle esitettyssä mallissa ja se ei anna todellista päätösvaltaa alueille.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Maahan muodostuu esityksen mukaisesti vain 12 itsenäistä sote-aluetta. Yhteistoiminnassa toimivat alueet eivät ole sote-palveluiden osalta itsehallinnollisia alueita.

Pienempi sote-alueiden määrä olisi mahdollistanut tehokkaamman palvelujärjestelmän syntyminen ja olisi vähentänyt kilpavarustelun mahdollisuutta. Myös alueiden varaan rakentuva rahoitusmahdollisuus olisi onnistunut paremmin viiden suuren sote-alueen kanssa. Nyt esitetyssä mallissa maahan rakennetaan sote-organisaatioita ja investointeja enemmänkin alue- ja työllisyyspoliittisin perustein kuin kustannustehokkaan ja järkevän sote-alueen toiminnan perusteella.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia
Ei vastauksia.

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?
Ei vastauksia.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?
Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.
Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Maankäytön ohjaukseen ja kaavoitukseen sekä rakennusvalvontaan liittyvien tehtävien tiukempi ohjaus. Nykyinen kuntapohjainen järjestelmä ei turvaa tarpeeksi laajapohjaista maankäytön suunnittelua ja kuntien rakennusvalvonnan resurssit eivät nyt pysty estämään esim. heikkokuntoisten uudisrakennusten tuotantoa. Uusienkin rakennusten aiheuttamien terveyshaittojen kustannukset maksetaan sote-kustannuksina ja siksi itsehallintoalueille annettava päätösvalta näissä rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä on perusteltua. Tämä olisi tehokasta ennaltaehkäisevää toimintaa.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien taloudelliset kannustimet ovat ainoa toimiva keino toimivan ennaltaehkäisevän mallin luomiseksi. Yksittäisen kunnan intressinä ei useimmissa tapauksissa ole ennaltaehkäisy, mikäli se lisää kunnan omia kustannuksia. Kuntatalouden kannalta on järkevämpää antaa esim. erityistä tukea tai henkilökohtaista avustajaa tarvitsevan lapsen tilanteen mennä niin huonoksi, että hänet voidaan siirtää sote-alueen eli siis valtion rahoituksen varassa toteutettavien palveluiden piiriin. Mikäli kunta ei saa taloudellista tukea henkilökohtaisten avustajien palkkaukseen, niin ne jäävät usein myös palkkaamatta.

Kuntien vastuulla olevien hyvinvointikertomusten ja –suunnitelmien teko on tehtävä yhteistyössä peruskunnan ja itsehallintoalueen kesken.

Kuntiin kannattaa palkata eri sektoreiden asiantuntijoista hyvinvointikoordinaattoreita ja henkilökohtaisia avustajia perusopetukseen, varhaiskasvatukseen ja jopa rakennusvalvontaan. Mikäli näistä aiheutuvat kustannukset jaetaan itsehallintoalueen ja kunnan kesken esim. suhteessa 75/25, niin silloin siinä on mukana riittävä kannustin kunnan näkökulmasta. Näillä varhaisen puuttumisen malleilla saadaan aikaan merkittäviä

säästöjä itsehallintoalueiden vastuulla oleviin korjaaviin sote-kustannuksiin.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Maahan muodostuu esityksen mukaisesti vain 12 itsenäistä sote-aluetta. Yhteistoiminnassa toimivat alueet eivät ole sote-palveluiden osalta itsehallinnollisia alueita.

Pienempi sote-alueiden määrä olisi mahdollistanut tehokkaamman palvelujärjestelmän syntymisen ja olisi vähentänyt kilpavarustelun mahdollisuutta. Myös alueiden varaan rakentuva rahoitusmahdollisuus olisi onnistunut paremmin viiden suuren sote-alueen kanssa.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoituksen turvaaminen koko toimintavuodeksi:
  - a) jos rahoituspohja ei ole turvattu, niin suurin kärsijä on ennaltaehkäisevä työ
  - b) jos rahoitus ei riitä koko vuodeksi eikä itsehallintoalueille myönnetä lisärahoitusta loppuvuodesta kuten nyt peruskunnissa ja valtiolla tehdään, niin itsehallintoalueet joutuvat elämään jatkuvasti säästötoimien kanssa ja se näkyy mm. heikkenevinä palveluina, henkilöstön lomautuksina ja ennaltaehkäisevän toiminnan supistamisena
  - c) jos itsehallintoalueille ei anneta lainanotto-oikeutta, niin siinä tapauksessa pitkäjännitteisen ja ennaltaehkäisevän toimintamallin ottaminen käyttöön ei ole todennäköistä. Valtiovarainministeriö ei millään pysty ennakoimaan itsehallintoalueiden tulevia tarpeita ja todellista kulujen toteutumaa etukäteen riittävällä tarkkuudella